

1. Barndommen som fundament

På baggrund af bilagene skal du udarbejde en synopsis på maks 3-4 sider til din mundtlige fremlæggelse.

Fremlæggelsen består af et oplæg på ca. 10 minutter, hvorefter der vil være en faglig samtale mellem dig, mig og censor.

Husk at medbringe et eksemplar af synopsen til dig selv men også et til både censor og mig.

Inddrag gerne teori og begreber fra andre forløb.

God fornøjelse☺

Bilag 1:

"Tidligere tvangsfjernet: Tvangsfjernelse blev min redning" fra dr.dk 12.1.2015.

<https://www.dr.dk/levnu/boern/tidligere-tvangsfjernet-tvangsfjernelse-blev-min-redning>

Bilag 2

Tilknytning: Kraftkilden mellem mor og barn

18. marts 2006 Politiken; Iben Danielsen

Bilag 3

Omsorgssvigt skader hjernens udvikling

<https://www.forskning.no/hjernen-helse-barn-og-ungdom/omsorgssvikt-skader-hjernens-utvikling/515635> [oversat af Chatgpt]

Bilag 1:

Tidligere tvangsfjernet: Tvangsfjernelse blev min redning

MORTEN GREVE, dr.dk 12.1.2015.

5 Sisse Bøgild var blot fire år gammel, da hun blev tvangsfjernet fra sin mor. I dag er hun selv plejemor for en 4-årig dreng og opfordrer myndighederne til at lytte mere til børn, der bliver tvangsfjernet.

10 Sisse Bøgild er i dag 52 år gammel og bor i Brovst sammen med sin 4-årige plejesøn, islandske fårehunde og islandske heste. Hun kender alt for godt, hvordan det er at være plejebarn, fordi hun allerede som 4-årig blev tvangsfjernet fra sin mor og morens daværende kæreste. Sisses mor have fået Sisse allerede som 16-årig og boede de første år hos Sisses mormor og morfar, men da hun som 18-årig blev gravid igen og flyttede sammen med sin nye kæreste, blev det starten på et mareridt for Sisse.

Reddet af mormor og morfar

15 I hjemmet hos Sisses mor og hendes nye kæreste blev der drukket tæt og taget stoffer, fortæller Sisse, der efterfølgende har læst myndighedernes gengivelse af de første år af hendes liv. Hun blev slået af sin mor og kæresten og blev lukket ude af hjemmet.

20 -Når min mor og kæresten var ude, så blev vi låst inde. Og når de var inde, blev vi låst ude, fortæller hun om tiden, hvor hun boede sin mor. Når Sisse blev låst ude, søgte hun ly og måtte tigge mad hos naboerne, mens forældrene pacificerede hendes lillebror med snaps i sutteflasken.

25 Selvom de kummerlige forhold blev meldt til myndighederne mange gange, blev tingene først bedre, da Sisses mormor og morfar blev opfordret til at komme på uanmeldt besøg og kunne se tingenes tilstand.

Samme dag tog hendes mormor og morfar børnene med sig og efterfølgende meldte de deres datter til politiet.

30 -Jeg husker stadig, da mormor og morfar kørte mig væk, hvor jeg tænkte "nu bliver jeg reddet, nu behøver jeg aldrig se min mor mere", fortæller hun.

En omtumlet opvækst

Sisse og hendes lillebror flyttede derefter ind hos hendes mormor og morfar, der blev hendes fungerende forældre og hendes base.

35 Sisse var dog skadet af de første år, havde det svært i børnehaven og skolen og blev i hendes ungdom sendt rundt til flere skoler, var i specialklasse, røg på observations-skole og efterskole.

5 - Som en del af min tid på skolehjemmet Hostruphøj var jeg i praktik i en børnehave. Her mødte jeg en pædagog, som jeg fik et godt forhold til, og som jeg holdt kontakten med. Da jeg var færdig på efterskolen nogle år senere, var min morfar blevet alvorligt syg, og jeg var bange for at ryge andre steder hen i systemet, og så foreslog jeg, om jeg ikke kunne komme i pleje hos den pædagog, som jeg havde været så glad for, fortæller hun.

10 Det var lidt af en overraskelse for den kommende plejemor og myndighederne, men efter en uges betænkningstid sagde alle parter ja. Nu er hendes plejefamilie, hendes lillebror og hendes mormor og morfar det, som hun betragter som sin familie. Hendes mor har hun ingen kontakt med.

15 Hun mener selv, at plejefamilien blev en stor succes, fordi hun fik lov til at tage ansvar i sit liv ved selv at vælge et sted, hvor hun følte sig tryk, og hvor man lyttede til hende.

-Det var dømt til at lykkes med min plejefamilie, fordi jeg selv kunne være med til at vælge. Her blev jeg hørt, imødegået, og anerkendt for det, som jeg havde med i bagagen, fortæller hun.

20 Hun opfordrer nu myndighederne til i større grad at lytte til de børn, der bliver tvangsanbragt. ...

Tilknytning: Kraftkilden mellem mor og barn

Praktiske problemer kan gøre nye mødre usikre, men det kan turbulente følelser også. I Sverige har en kendt børnepsykolog etableret et daghjem, som hjælper kvinder med at finde den famøse moderfølelse.

5 18. marts 2006 Politiken; Iben Danielsen

Margareta Berg Brodén taler om kraftkilden.

10 Styrken mellem mor og barn. For at illustrere det bøjer hun sig ned over bordet, siger søde lyde og grimasserer tydeligt med mund og øjne, præcis som man ville gøre med et lille barn. Kontakten er enkel. Den voksne er helt tæt på med sine øjne og positive små, smilende ord.

15 Det, som den svenske professor og børnepsykolog gerne vil illustrere, er, at kontakten er det centrale. Kontakten vil hjælpe det lille barn til at etablere sig i sin nye verden.

20 »For barnet har en medfødt samspilskompetence og en medfødt udforskende adfærd. I min tilknytningsteori taler jeg om, at spædbarnet allerede har en præference

25 for ansigter og stemmer, når det bliver født, og at barnet forstår at signalere behovet for nærhed til sin mor eller den, vi kalder den voksne tilknytningsperson«.

Stimuler samspillet

30 Margareta Berg Brodén er en yndet foredragsholder og kursusleder i Sverige og herhjemme, hvor hun er velkendt og værdsat blandt sundhedsplejersker. Hun har indgående kendskab til deres virkefelt og mener, at de naturligvis skal arbejde for bedre ydre forhold for de gravide og nybagte mødre. Men det vigtigste er at

vække moderen eller forældrene, så det gode tætte bånd til barnet bliver etableret.

40 »Står sundhedsplejersken med en indvandrer kvinde, som i forvejen har mange børn og ringe vilkår, vil hun få ondt af hende og ønske at hjælpe med alt omkring hende, og det er også godt og nødvendigt. Men jeg tror, kvinden vil blive styrket, hvis hun får lejlighed til at få kontakt med det ventende barn eller lære om de signaler, det nyfødte barn har brug for. Jeg kan mærke på mange mødre, at de får større selvtillid, hvis de faktisk kan svare på spørgsmålet: Hvad er det for et barn, du har fået? De får nemmere ved at tilpasse sig barnet og forstå signalerne.

55 Det, sundhedsplejersken skal gøre, er at stimulere samspillet med barnet«, siger Margareta Berg Brodén.

Spejling og signaler

På sit behandlingssted Viktoriagården i Malmø modtager hun mange gravide kvinder og nybagte mødre, som mangler den kontakt, hvilket kan præge barnets videre udvikling og liv. Resultatet kan være

60 passive mødre og såkaldt nemme, passive børn, som er understimulerede og ikke tør udforske deres eksistens. Hun møder også frustrerede og urolige børn, som bruger al deres energi på at

70 fornemme moderen og hendes skiftende signaler.

»Helt fra begyndelsen handler det om imitation og spejling. Kan barnet ikke forstå signalerne, fordi moren nogle gange er overstadig og andre gange afvisende
5 eller passiv, bliver barnet frustreret og helt koncentreret om sin mor«.

På Viktoriagården arbejder Margareta Berg Brodén konkret med at støtte mødre i kontakten med deres børn, så
10 både mor og barn bliver i stand til at forstå hinandens signaler.

Omfortolket barndom

»Er det gravide kvinder, taler jeg meget om barnet, som de bærer på - jeg får dem
15 til at fornemme det og tænke positivt på det. I den forbindelse er det også vigtigt, at kvinderne gør op med deres egen mor og barndom. Flere kommer til mig og fortæller, at intet var godt, og at de
20 vil gøre alt for ikke at blive som deres egen mor. Det er ikke en positiv indgangsvinkel, og derfor prøver jeg sammen med dem at omfortolke deres egen barndom og trække ting frem, som
25 måske kan være brugbare for dem selv som mødre«, siger hun og afviser, at nybagte forældres problemer er socialt betinget:

»Der er så meget, der kan stå i vejen for, at
30 den gode tilknytning etableres - sundhedsplejerskerne møder for eksempel depression, konflikter, stress og psykosociale problemer. Jeg tror, at de ni måneders ventetid skal bruges til
35 at gøre kvinden og manden følelsesmæssigt tilgængelige, og det kan sundhedsplejerskerne støtte dem i. Jo bedre forberedt forældrene er, jo bedre kan de forstå signalerne fra den nyfødte«.

40 Der findes ikke i Danmark daghjem for mødre og gravide efter samme model som Viktoriagården i Sverige, men sundhedsplejerskerne kan støtte mødre, som har brug for hjælp. Det nye Projekt
45 Forud i Roskilde er et af de steder, hvor de involverede også arbejder med forældreskab og egen barndom.

Margareta Berg Brodén har skrevet bogen 'Mor og barn i ingenmandsland' i
50 1991 og 'Graviditetens muligheder', oversat til dansk i 2004

At se sig selv som mor

Margarete Berg Brodén opfordrer gravide til at udnytte ventetiden til at se
55 indad og tilbage, fordi: Forestillingen om ens egen mor påvirker den direkte forestilling om en selv som mor. Denne forudsiger det senere tilknytningsmønster mellem barn og mor.
60 Perioden giver mulighed for at omvurdere sin egen historie. Det er vigtigere, hvordan historien fortælles, end hvordan den objektivt var.

Den spæde begyndelse

65 I de første to måneder er den voksnes kontakt til og samspil med barnet ifølge Margareta Berg Brodén karakteriseret af:

- Sensitivitet over for signaler
- Etablering af rytme og afspænding
- 70 • Regulering af søvn- og mad-cyklus
- Øjenkontakt en face
- Regulering af opmærksomhed
- Hjælp til koncentration
- Trøst gennem
- 75 kropskontakt og rytme

Omsorgssvigt skader hjernens udvikling

Plejhjem er bedre end børnehjem i Rumænien – også for hjernens udvikling, fandt forskere, der fulgte børnene over flere år.

<https://www.forskning.no/hjernen-helse-barn-og-ungdom/omsorgssvikt-skader-hjernens-udvikling/515635> [oversat af Chatgpt]

Af Ida Kvittingen, journalist Udgivet 29.01.2015

5 Billederne fra rumænske børnehjem chokerede en hel verden i begyndelsen af 1990'erne. Under diktatoren Nicolae Ceauşescus styre skulle kvinder føde mange børn, prævention var forbudt, og fattigdommen var udbredt. Det førte til, at mange børn blev efterladt på institutioner med minimal omsorg.

10 Flere studier har vist konsekvenserne for børnenes udvikling, i et slags tragisk, naturligt eksperiment: Skader på intelligens, motorik, sprog og forholdet til andre mennesker. Tilknytning til voksne er 20 vigtig for, at børn kan udvikle sig normalt.

Nu har et studie grebet det mere systematisk an. Forskerne placerede børnene tilfældigt i plejefamilier eller lod dem blive på børnehjem. På den måde 25 kunne de sammenligne børnenes udvikling.

Mange børn per voksen

Der mangler stadig meget på store, offentlige børnehjem i den rumænske 30 hovedstad Bukarest, ifølge den nye undersøgelse fra amerikanske forskere.

Børnene, der vokser op der, får mindre social, følelsesmæssig, sproglig og intellektuel stimulering. På de seks 35 institutioner, de undersøgte, er der i gennemsnit 12 børn per voksen, og børnene tilbringer meget af deres to første leveår i en barneseng.

40 Det har betydning for, hvordan børnenes hjerner udvikler sig.

Forskerne bag projektet *The Bucharest Early Intervention Project* har tidligere påpeget, at omsorgssvigt også øger risikoen for fysiske helbredsproblemer, der 45 kan forkorte livet.

Skannede hjernen

Børnene var mellem fem måneder og to og et halvt år gamle, da de blev medtaget i studiet i år 2000. De havde tilbragt mindst 50 halvdelen af deres liv på institution.

Forskerne delte børnene tilfældigt ind i to grupper. Det var vigtigt for at sikre, at der ikke var noget særligt ved de børn, der blev valgt til plejefamilier – for eksempel at de 55 havde højere intelligens end børnene, der blev tilbage.

68 børn blev placeret i plejefamilier, de andre 68 blev på børnehjemmet. Forskerne sammenlignede de to grupper og 60 sammenlignede også med børn, der altid havde boet hos deres familier.

Ti år senere havde børnehjemsbørnene nået et langt lavere udviklingsniveau end børn, der var vokset op i familier. Forskerne 65 undersøgte børnenes udvikling på flere tidspunkter undervejs, blandt andet gennem test af IQ og psykisk helbred, da børnene i gennemsnit var to og et halvt år, tre og et halvt år, otte år og 12 år.

Omsorg ændrer hjernen

Da de var mellem otte og elleve år gamle, blev hjernen hos 69 af børnene fra de forskellige grupper undersøgt med

5 hjerneskaning.

Den hvide substans – en del af nervesystemet – var anderledes hos børnene, der forblev på børnehjem. Den er knyttet til, hvordan netværkene i hjernen

10 kommunikerer.

Unormal hvid substans har tidligere været sat i forbindelse med udviklingsmæssige forsinkelser knyttet til blandt andet intelligens, koncentration, sprog og

15 regulering af følelser.

Men selv om børn har været udsat for omsorgssvigt tidligt i livet, er det muligt at vende udviklingen.

Børnene, der blev placeret i plejefamilier tidligt, havde nemlig en mere normal hjerneudvikling. Deres hjerner lignede meget mere hjernen hos børn, der altid havde boet i familier, end hos dem, der forblev børnehjemsbørn.

25 Kærlige plejeforældre

Plejeforældrene blev informeret om barnets særlige behov og fik oplæring i, hvordan de kunne sikre den bedst mulige udvikling. Socialarbejdere opfordrede dem til at skabe en nær og kærlig relation til barnet.

30

Resultaterne understøtter mange andre studier, der viser, at alvorlig omsorgssvigt

Referencer:

65

- Johanna Bick m.fl.: *Effect of Early Institutionalization and Foster Care on Long-term White Matter Development: A Randomized Clinical Trial*. JAMA Pediatrics 2015, 169(3).
- Anne E. Berens og Charles A. Nelson: *The science of early adversity: Is there a role for large institutions in the care of vulnerable children?* The Lancet, online 28. januar 2015.

kan påvirke hjernens udvikling, og at tidlig indgriben kan bidrage til, at hjernen udvikler sig normalt.

35

»Vores fund har vigtige konsekvenser for folkesundheden med hensyn til tidlig intervention og forebyggelse for børn, der vokser op med alvorlig omsorgssvigt eller andre uheldige forhold,« skriver forskerne.

40

I dag bor de fleste rumænske børn under statens omsorg i plejefamilier, ifølge den britiske avis *The Guardian*.

45

I Danmark er plejefamilier også hovedreglen for små børn.

– Vigtigt at gribe ind tidligt

Gennem flere studier har forskerne i *The Bucharest Early Intervention Project* set, at der er særligt vigtige perioder for børns udvikling.

50

– Børn, der bliver placeret i plejefamilier, før de er to år gamle, klarer sig bedre end dem, der bliver placeret senere, skriver forsker Charles Nelson i en e-mail til *forskning.no*.

55

• Læs også: Børn husker vold og alvorlige hændelser godt

I en anden artikel, som Nelson står bag, fraråder forskerne at lade små børn vokse op i store, upersonlige institutioner. De gennemgik en række studier fra flere lande i de seneste år, som har vist, at det kan være skadeligt for børnene.

60